

Dečernik

Leto V. (XII.), štev. 114

Maribor, petek 22. maja 1931

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Vredn. mesečno prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Problem razorožitvene konference

Iz Ženeve zopet stopil v ospredje. Svet Društva narodov je takoj po odpravi nemško-avstrijskega carinskega pakta vzel v razpravo vprašanje sklicanja in raznih formalnosti splošne razorožitvene konference, ki bi se naj pričela febr. 1932. Iz prošlega zasedanja je ostalo odprtih dvoja formalnih vprašanj: kraj konference in pa njeno predsedstvo. Ker je Ženeva zadostila vsem zahtevam, katere je stavilo tajništvo Društva narodov glede nastanitve mnogoštevilnih delegacij, je odpadel glavni razlog, ki je govoril proti Ženevi. Konferenca se bo torej vršila v kraju, ki je nedvomno tehnično za to najprikladnejši, ker ji bo ves čas na razpolago tajništvo Društva narodov.

Drugo vprašanje, ki se je pletlo še od zadnjega zasedanja pa tik do pred par dnevi nerešeno, je bilo vprašanje, kdo naj bo predsednik razorožitvene konference. Pojavljali so se razni predlogi. Na tapet je prišla tudi kandidatura dr. Beneša, dalje predstavnika Danske itd. Te dni pa je bilo tudi to vprašanje rešeno v splošno zadovoljstvo: angleški minister za zunanje zadeve Henderson je pristal na izvolitev predsednikom in tudi angleška vlada je pristala. To je tem važnejše, ker se njegovi izvolitvi predsednikom razorožitvene konference ne upirajo niti Francija in njene zaveznički, niti Nemčija in njene prijateljice. Treba tudi uvaževati, da je baš Henderson, v zamotanem vprašanju omejitve oboroževanja (saj razorožitvena konferenca nosi po krivici to ime, ker ne gre za razorožitev, ampak samo za omejitev oboroževanja) dal prve in glavne inicijative. Povrh je stališče Velike Britanije, odkar je uredila svoje odnose do Zedinjenih držav, kar je bil njen prvi interes, kompromisno in kot takšno nalašč ustvarjeno za posredovalno ulogo. S teh vidikov je jasno, da bo baš Hendersonova osebnost lahko največ pripomogla do uspeha konference, ako je na kakšen uspeh sploh upati. Zakaj Henderson je pomirljiv i napram Nemčiji i napram Sovjetski Rusiji. Slednji je dokazal še nedavno v evropskem odboru, ko je priznal praktičnost Litvinovega predloga, da se sklene mednarodna pogodba o gospodarskem nenapadanju.

V zvezi s pripravi razorožitvene konference bo imel Svet Društva narodov še dovolj posla. Že meseca januarja t. l. je zaprosil vse članice Društva narodov, naj mu pošljejo statistične podatke o sedanjem stanju njih oborožitve. Britanska vlada je predlagala ureditev teh podatkov na edinstven način na temelju tabele, ki je že v načrtu splošne konvencije za razorožitev. Nemška vlada pa je iz razlogov svoje posebne politike stavila druge predloge, hoteč razpravo zavleči. Večina se je izjavila za Hendersonov predlog.

V splošnem pa treba reči, da atmosfera za pozitivne rezultate razorožitvene konference ni prav nič ugodna in da so

Rusija in vprašanje rešitve žitne krize

PROTI ZNIŽANJU PRODUKCIJE ŽITA, ZA POGOJNO KONTINGENTIRANJE IZVOZA IN PROTI MAKSIMIRANJU CEN.

LONDON, 22. maja. Sovjetska delegacija, ki sodeluje sedaj na londonski mednarodni žitni konferenci, je objavila poročilo, v katerem pojasnjuje stališče moskovske vlade v žitnem vprašanju. Lanskoletna žetev v Rusiji je znašala 29.5 milijonov ton, letošnja pa se ceni na 36.3 milijonov ton. Poročilo naglašja, da je za Rusijo neobhodno potrebno, da zviša produkcijo žita. Zato moskovska vlada nikakor ne more soglašati s predlogom, da naj se produkcija zniža, ker bi bilo s tem tangirano eno življenjskih vprašanj sovjetske Rusije. Pač pa je treba to vprašanje prepustiti posameznim državam samim ter se jim nuditi

prilika, da uredijo žitno produkcijo po lastnem preudarku.

Ruska delegacija se izreka v svojem poročilu za uvedbo kontingentiranja izvoza za žito, zahteva pa pri tem, da se je treba ozirati na predvojni izvoz Rusije. Kontingentiranje žita je namreč sprejemljivo za Rusijo le tedaj, ako odobre to vse države, ki žito uvažajo. Maksimiranje žitnih cen pa po mnenju sovjetske delegacije ni priporočljivo in tudi ne sprejemljivo, ker se žitne cene ne ravna po produkcijskih stroških temveč po splošnem položaju na žitnem trgu.

Hitler proti nemški republiki

LONDON, 22. maja. Bivši nemški prestolonaslednik odločno zanika vesti, da bi se pred kratkim udeležil nekega zborovanja visokega plemstva in narodnih socialistov v Šleziji, na katerem so se narodni socialisti javno izrekli za monarhijo. Priznava pa, da ga je vodja narodnih socialistov Hitler nedavno vprašal, ali bi bil pripravljen zasedeti, ako se njemu posreči vreči republikanski režim v Nemčiji in vpostaviti zopet monarhijo. Prestolonaslednik pravi, da na to vprašanje sploh ni odgovoril.

Briandov povratek v Pariz

PARIZ, 22. maja. Proti pričakovanju se vrne zunanji minister Briand že drevi iz Ženeve v Pariz. Javnost se še vedno bavi z vprašanjem, ali se bo Briandovim prijateljem posrečilo, da ga pregovore, da umakne svojo prošnjo za demisijo. Domneva se, da se bo Briand odločil že drevi ali najkasneje jutri dopoldne. Ker se vrača Briand iz Ženeve kot zmagovalec in so se v Franciji vsi politiki izrekli zani, se še vedno upa, da bo Briand vsaj začasno prekladal svojo demisijo.

Izpremembra francoske politike napram Rusiji

LONDON, 22. maja. Ženevski korespondent »Daily Herald« poroča: Najbolj zanimiv in morda najvažnejši razvoj na ženevski konferenci je bila vsekakor izpremembra odnošajev med Rusi in drugimi delegacijami. V nasprotju s prejšnjimi razmerami poslušajo sedaj Litvinova vsi z največjo uljudnostjo in očitnim zanimanjem. Litvinov je konferiral včeraj z Briandom in Zaleskim. Zdi se, da se pripravlja izpremembra francoske

se izgledi na uspeh v zadnjem času zelo zmanjšali. Neuspeh francosko-italijanskega pomorskega sporazuma in nevarnost pangermanske Mitteleurope sta k temu znatno pripomogla. Opažajo se znatne spremembe v francoskem javnem mišljenju in ni dvoma, da je Briandov neuspeh pri predsedniških volitvah pripisovati vsaj deloma nerazpoloženju napram njegovi — po mnenju radikalnih elementov — prepoustilnosti pacifistični politiki. Saj na pr. list »Intransigeant« že

politike napram Rusije. Ta utis podkrepiljo vrh tega še dosedaj nepotrjene vesti o važnih pogajanjih v Parizu za velikopotezno trgovsko in kreditno pogodbo s sovjetsko Rusijo.

Rusija zahteva od Grške plačilo dolgov

ATENE, 22. maja. Kolikor je sedaj znano, zahteva sovjetska vlada od Grške izplačilo od l. 1917 zapadlih anuitet in obresti od posojila, ki ga je dobila Grška l. 1883 od tedanje ruske carske vlade. Grška bi morala na podlagi te zahteve plačati 300 milijonov zlatih frankov. Sovjetska vlada se je tozadevno že obrnila na grško vlado in medzavezniško kontrolno komisijo dolgov. Grška vlada izjavlja, da mora sovjetska Rusija poprej izročiti vsa v Rusiji zaplenjena imetja grških zadrug.

VENIZELOS POSETI ANGLIJO.

ATENA, 22. maja. Kakor se izve, namerava predsednik vlade Venizelos po zaključku sedanjega zasedanja grškega parlamenta, ki bo 20. junija, odpotovati na odmor v inozemstvo in bo zlasti posetil tudi Anglijo. Nadomeščal ga bo zunanji minister Mihalakopoulos, ki je sedaj v Ženevi.

EGIPTOVSKI MUSLIMANI PROTI ITALIJANOM.

PARIZ, 22. maja. Havas javlja iz Kairija, da so muslimanski nacionalisti imeli protestno zborovanje proti tlačanju muslimanov v Tripolisu. V resoluciji, sprejeti na zborovanju, pozivajo vse muslimane sveta, naj bojkotirajo italijansko blago.

Prominjaite se CMD

odkrita razmotriva vprašanje, ali ne bo kazalo Franciji, da izstopi iz Društva narodov, če bi sklepi haaškega razsodišča glede dunajskega pakta ne odgovarjali francoskemu stališču. Na drugi strani pa se v velikem delu angleškega tiska pojavljajo tendence proti Franciji in za Nemčijo. Vse to kaže, da je mednarodna atmosfera zelo motna in prav nič veliko obetajoča za uspeh razorožitvene konference.

Glasovanje o najboljših filmih sezone

razpisuje vsako leto ob zaključku sezone berlinski »Film-Kurier«. Glasovalno pravico imajo samo lastniki kinematografov. Za l. 1926/27 je glasovalo 480 kinolastnikov in so dobili največ glasov filmi: I. Na lepi plavi Donavi, II. Pustil sem srce v Heidelbergu, III. Brodar na Volgi. L. 1927/28 je glasovalo 801 kinolastnik in so dobili večino glasov: I. Ben Hur, II. Katzensteg, III. Dunaj, mesto plesa in pesmi. L. 1928/29 je glasovalo 1005 kinolastnikov in so bili kot najboljši spoznani filmi: I. Svetnica in njen norec, II. Volga, Volga, III. Rapsodija. Leto 1929/30 je glasovalo 1138 kinolastnikov. Kot najboljši nemi filmi so bili priznani: I. Žena na mesecu, II. Bela skala Piz Polu, III. Verdun, kot najboljši zvočni filmi pa I. Atlantik in II. Valček ljubezni. Zanimivo bo glasovanje v letošnji sezoni.

Največji tovorni avto sveta

Imajo sedaj v Angliji. Ta avto lahko prevaža težo milijona kilogramov. Za prvo vožnjo skozi London je morala dati policija posebno dovoljenje. Krmilo je vzdaj v vozu in dobi vozač od moža, ki sedi spredaj in pazi, skozi posebno okence, telefonskim potom navodila. Zada na vozu je zapisano z velikimi črkami: Pred vami je največji tovorni avto sveta! Vozite previdno!

Promet izletniških vlakov na progi Maribor gl. kol.—Brezno-Ribnica.

Pričenši s 24. majem do vključno 15. septembra vozita ob nedeljah in praznikih izletniška vlaka št. 9022 in 9027. Vlak št. 9022 odhaja iz Maribora gl. kol. ob 14.50 in prihaja v Brezno-Ribnico ob 15.58. Iz Brezna-Ribnice pa odhaja vlak št. 9027 ob 21. uri in prihaja v Maribor gl. kol. ob 22.04. Vozni red obeh vlakov je razviden iz stenskih voznih redov, ki so razobešeni na postajah.

Za vlaka 9022 in 9027 je dovoljen v času od 24. maja do 15. septembra 50% popust iz vseh postaj do vseh postaj. Potniki kupijo na odhodni postaji posebno izletniško karto po normalni voznici. Ta karta velja brez vsakih formalnosti za brezplačen povratek z izletniškim vlakom. Izletniške vozne karte veljajo izključno samo za izletniške vlake istega dne kot so bile izdane. Prekinjenje vožnje ni dovoljeno. Popusti, ki veljajo za druge vlake (n. pr. brezplačne in režijske karte) veljajo tudi za izletniške vlake.

15. IX. vozita vlaka št. 9022 in 9025 na progi Maribor gl. kol.—Brezno-Ribnica ob nedeljah in praznikih kot nedeljska vlaka brez povlastice.

Iz mestnega ubožnega sveta.

Na sinočnji seji mestnega ubožnega sveta mariborskega, ki ji je v zastopstvu župana predsedoval občinski svetnik g. dr. Strmšek, je bilo rešenih nad 60 prošenj za podpore in za sprejem v zavode. Med drugim se je mestni ubožni svet po tozadevnem referatu g. dr. Wankmüllerja izrekel radi oddaljenosti proti nameravanemu nakupu posestva pri Sv. Juriju ob Ščavnici za mestno ubožnico, pač pa je sklenil predlagati mestnemu občinskemu svetu, da najame amortizacijsko posojilo za gradnjo nove, sedanjim razmeram odgovarjajoče ubožnice v neposredni bližini mesta.

Cigansko ljudstvo

ZGODOVINA IN POKOLENJE CIGANOV. — ŠTEVILO IN SPOSOBNOSTI. — SEDANJE STANJE.

Samo dva naroda sta na svetu brez domovine, zato sta pa razširjena po vseh kontinentih. Prvi narod se je zaril med ostalo človeštvo, razdelil se na stotisoče skupin in skupin, ki so pa naseljene stalno. To je židovski narod. Drugi je doma povsod — in vendar nikjer. Ne prestopajo je na potovanju in neprestano živi, kakor prvi, na račun ostalega človeštva. Ta drugi narod so cigani. Svojo staro domovino Indijo so zapustili že davno, morda prav ob tistem času, ko se je tudi v Evropi vršilo preseljevanje. Iz indijske pokrajine Dekan so šli proti zapadu skozi Afganistan, Beludžistan in Perzijo v Malo Azijo in menda v severno Afriko, v Egipt, kjer so morali potovati sem in tja precej časa, kajti ko so prišli v Evropo, so trdili, da so Egipčani. Tako so dobili tudi današnje ime — cigani.

Iz Egipta so šli čez Sinaj, Palestino in današnjo Turčijo do Bizanta (Carigrada), kjer so stopili na evropska tla. Kdaj se je to zgodilo, ni znano, bizantinski kronisti jih prvič omenjajo v devetem stoletju po Kristu. Že kmalu na to so postali znani po vsem Balkanu, v osrčje Evrope pa so se priključili šele v štirinajstem in petnajstem stoletju. Umaknili so se menda pred Turki. Iz Ogerske, kjer so se zadrževali nekaj desetletij, so preplavili vse tedanje države do vzhodne Rusije, Skandinavije ter Španije in Portugalske. Pozneje so prišli v Ameriko, Afriko, Azijo in naposled, v najnovjšem času, tudi v Avstralijo. Tako so dandanes znani prav povsod. Srečate jih na vseh širinah in dolžinah zemeljske kroglice. In vendar nikjer niso stalni. Samo v Jugoslaviji, Madžarski in Romuniji so ponekod naseljeni več ali manj trajno. Na slovenski zemlji jih imamo na Dolenjskem ter v Prekmurju.

Kakor Židje, tako se tudi cigani navadno ne asimilirajo, ampak ostanejo vedno cigani. Zato se tudi njihovo število ne krči, temveč raste. Danes računajo, da jih je na vsem svetu 4 do 5 milijonov. Med seboj govorijo še vedno v

svojem prastarem jeziku, ki ima prazvor v sanskritu, vendar so povsod prevzeli tudi mnogo drugih izrazov, tako da se dele na 14 narečij. Po rasi in po jeziku so torej pristni Indijci, kar izdaja tudi že njihova temna polt. Sicer pa govori vsak cigan poleg svoje materinščine še vsaj po en tuj jezik. Pri nas znajo vsi dobro srbohrvaško, na Dolenjskem in v Prekmurju tudi slovensko.

Ker cigani neprestano potujejo, ljubijo strastno konje, zato se mnogo bavijo s konjsko trgovino, pa tudi krajo. Sicer pa se posvečajo pred vsem vedeževanju, glasbi in tu in tam popravljanju kotlov. Najrajši še beračijo, posebno ženske in mladina. Pojem lastnine jim je še vedno neznan, zato kradejo, kjer le morejo. Največji mojstri so kot goslači. Kot taki so znani po vsem svetu, posebno pa v vzhodnejših državah Evrope. Romunije, Madžarske, vzhodne Jugoslavije in nekaterih delov sosednjih držav si sploh ne moremo predstavljati brez ciganskih goslačev. Najdemo jih po vseh kavarnah in sličnih zabaviščih od preprostih vaških do najelegantnejših velikomestnih. Madžarska narodna glasba ima sploh največjo oporo v ciganih in skladatelj Franc Liszt je nekoč zapisal, da so cigani bistveno uplivali na vso evropsko glasbo.

Svoje ime so, kakor že rečeno, dobili po Egiptu. Grki in Japonci jim pravijo »Gyphtoi«, Angleži »Gypsy«, Italijani »Zingani«, Madžari »Cygany«, Španci »Gitany«, Nemci »Zigeuner«, Slovani pa vsi »Cigani«, dočim si sami pravijo »Roma« ali pa »Manuski«. Poslednje pomeni »ljudje«. V novejšem času so se v raznih državah napravili poskusi, da bi se cigani stalno naselili, toda uspehi so le neznatni. Cigani vzdržijo pač nekaj časa, nato pa morajo zopet brez miru potovati. V Rusiji so jim nedavno ustanovili tudi šole in časnike. Prve ciganske šole in časnike v ciganskem jeziku. V Mariboru jih vidimo v zadnjem času zelo pogostoma z opicami in medvedji.

Velika kavarna

Sobota 23.

Cvetlična veselica — Plesna tekma

2 nagradi za dame in 2 nagradi za gospode

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Petek, 22. maja. Zaprti.
Sobota, 23. maja. Zaprti.
Nedelja, 24. maja ob 15. uri »Začarana žaba«. Otroška predstava. Znižane cene. Zadnjič. — Ob 20. uri »Cirkuška princesa«. Znižane cene. Zadnjič.
Pondeljek, 25. maja ob 20. uri »Aleksander«. Gostovanje g. Ivelja. Znižane cene. Zadnjič v sezoni.

Upokojencem s pokojninskimi prejemki po zakonu z dne 31. julija 1923

Finančna direkcija v Ljubljani objavlja: Zakon o uradnikih z dne 31. marca 1931, § 272, prvi odstavek, določa, da so dolžni državni uslužbenci, ki jih je zatekel ta zakon kot vpokojence s pokojninskimi prejemki po zakonu o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih z dne 31. julija 1923, plačevati od dne, ko stopi ta zakon v veljavo (torej od 1. aprila 1931) v uradniški pokojninski sklad. Osnova za vplačevanje so oni prejemki, ki so bili osnova za odmero osebne pokojnine, a kot čas vplačevanja se jim šteje ves oni čas do dne vpokojitve, ki se jim je bil priznal z izvršno rešitvijo za osebno pokojnino. Za čas od upokojitve do dne, ko stopi ta zakon v veljavo, smejo taki državni uslužbenci naknadno vplačati prispevke v uradniški pokojninski sklad, v katerem primeru se jim ta čas šteje za odmero rodbinske pokojnine.

Osnova za odmero pokojnine pa je bila osnovna in položajna plača in stanarina, torej znaša prispevek v pokojninski sklad 5% od teh aktivnih prejem-

kov, ne pa 5% od priznane pokojnine.

Po § 144 se pobirajo prispevki za pokojninski sklad po službeni dolžnosti ob izplačevanju prejemkov in jih morajo računodajniki poslati v dvajsetih dneh potem, ko so se prejemki izplačali. Državni hipotekarni banki, drugače pa plačati od njih po preteku tega roka 6% obresti v korist sklada.

Vsled tega se bodo vsem tem upokojencem odtegnili prispevki za pokojninski sklad za mesece april, maj in junij 1931 naenkrat od pokojninskih prejemkov za junij 1931, v bodoče se bodo pa odtegovali redno mesečno.

Za naknadna vplačila prispevkov v uradniški pokojninski sklad za čas od upokojitve do dne, ko stopi ta zakon v veljavo, bo pa predpisal natančnejše odredbe minister za finance z posebno uredbo, o kateri bodo upokojenci obveščeni v svojočasno.

Danes zadnji dan.

Samo en dan nas še loči od koncerta donskih kozakov, ki bo jutri v soboto, dne 23. maja. Kozaki so pred nekaj dnevi peli dva koncerta v Beogradu ter dosegli nepopisen uspeh. Kritike so polne hvale. Za mariborski koncert je večina vstopnic že razprodanih, kdor hoče vstopnico še dobiti, naj se požuri, ker se bo nekaj vstopnic rezerviralo za zunanje posetnike. Občinstvo se naproša, da dvigne rezervirane karte do sobote opoldne, ker se bodo iste sicer prodale. Zbor pride jutri z vlakom ob 11.36 dopoldne.

Na našo mejo!

Klub »Meja« poleti v pondeljek 25. t. m. k Sv. Duhu na Kóbankskem. Kdor se zanima za našo lepo mejo, naj se pridruži! Odhod zjutraj ob 5.40 do Fale, od tam se bomo polagoma spenjali po Šturmovem grabnu na vrh!

Mariborski in dnevni drobiž

Občni zbor Gremija trgovcev v Mariboru

Snoči se je nadaljeval dne 28. marca prekinjeni občni zbor Gremija trgovcev v Mariboru, da čuje poročilo na zadnjem občnem zboru izvoljene revizijske komisije, ki je dobila nalog, da natančno pregleda finančno poslovanje dosedanjega načelstva.

Revizijska komisija je predložila zboru 20 strani obsegajoče tiskano poročilo, katero je prečital njen predsednik g. Jakob Perhavec. Iz njega je razvidno, da dosedanje gremijalno knjigovodstvo ne odgovarja več potrebam komplicirane uprave gremijalnega gospodarstva, sicer pa je dosedanje načelstvo povsem pošteno gospodarilo z gremijalnim premoženjem ter o kakih nepravilnostih, ki bi bile v nasprotju z zakonom, kakor tudi o kakem primanjkljaju ne more biti govora.

Po obširni razpravi o revizijskem poročilu, v kateri so se pojasnile še marsikateri nejasnosti, ki so se izkazale le kot posledica nepoznanja dejanskih razmer, je bil nato z burnim ploskanjem podeljen dosedanjemu odboru absolutorij ter je bil odobren tudi proračun za l. 1931.

Pri volitvah je bil bivši 11letni načelnik gremija, g. Vilko Welx vnovič izvoljen za načelnika. Proti je glasovalo 14 članov gremija. Za I. podnačelnika je bil izvoljen g. Ivan Šoštarčič, za II. podnačelnika pa g. Vilko Berdajs. Odborniki so gg.: Mirko Feldin, Miloš Oset, Karel Jančič, Povh, Klajnšek, Weiler, K. Roglič in Kocbek. V šolski odbor sta bila izvoljena gg. Fr. Majer in Branko Mejovšek, za računsko preglednika pa gg. Škrabl in Jurše.

Ob enih ponoči je bil občni zbor, katerega so se udeležili tudi mag. svetnik g. Rodošek kot zastopnik občine, obrtno-zadružni nadzornik Ign. Založnik, predsednik Zveze gremijev trgovcev g. Josip Kavčič iz Ljubljane in tajnik Ign. Kaiser, vnovič prekinjen in se bo nadaljeval v sredo, da reši še ostale točke dnevnega reda.

Dr. Mihi Podlesniku — siromaki v slovo

Vest o nenadni smrti dr. Mihe Podlesnika, stare pohorske korenine je prišla, kakor strela iz jasnega majskega neba... Najbolj pa je zadela siromake in revnejše meščanske sloje, med katerimi si je blagi pokojnik zgradil spomenik trši od bronu, v srcih vseh, ki so imeli kedaj z njim posla.

Na poti je ustavil pokojni upokojenca državne službe: »Kako gre vaši mamici? Pridem pogledat.« Prišel je, videl in pomagal. Ko so ga vprašali za račun, je bil Miha — užaljen...

Kot mnogo zaposleni zdravnik je prišel zelo pogostokrat na deželo. Videvši bodo podeželskih domov, je po izvršeni zdravniški pomoči ne-le odklonil vsak honorar, ampak velikokrat diskretno še »nekaj primaknil«, kar je z vidnim veseljem storil...

Delavski družini od sedmih glav je pomagal brezplačno v sedmih primerih. Obupani so mu pisali, kaj je z računom, a skromni pokojnik jim je odgovoril: »Ali nimate drugih skrbi?«

Sedaj, ko je senca Smrti legla na vedno vedro lice pokojnika, mu siromaki na grob v zatišju zelenega Pohorja polagajo nevenljivo cvetko — častnega spomina. Pokoj veliki duši!

Truplo včeraj preminulega višjega zdravstvenega svetnika, g. dr. Mihaela Podlesnika bo jutri, v soboto, ob 15. uri v mrtvašnici starega mestnega pokopališča blagoslovljeno in nato prepeljano v Sv. Lovrenc na Pohorju, kjer bo ob 17. uri položeno na župnijskem pokopališču k večnemu počitku.

Čudno zavetišče ubežnega konja.

Sinoči krog 19. je 17letnemu hlapcu izvoška Pukla v Jezdarski ulici pobegnil splašeni konj in je zdirjal čez most. Glavni trg in Tattenbachovi ulici. Po daljšem iskanju ga je hlapec našel v hlevu — mestne klavnice.

KINO

Grajski:

Od danes dalje: 100% nemški zvočni velelager:
V CARSTVU VALČKA
Gretl Theimer, Charlotta Suza, Ernst Verebes, Jose Vedorn, Szöke Scakal.

Union:

Od danes dalje 100% nemški govoreči in zvočni velefilm:
VELIKA ATRAKCIJA.
Rihard Tauber, Sigfried Arno, Margareta Winkelstern

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17., 19., 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri.
Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

APOLLO KINO:

V soboto, nedeljo in pondeljek veliki nemi film o junaštvu naše vojske:
ZA ČAST IN DOMOVINO

Smrtna kosa.

V Krčevini 98 je umrl davi-62letni konjski hlapec Josip Polič.

Koncert v mestnem vrtu

na 24. in 25. t. m. odpade radi tehničnih ovir.

Strel ali kamenček?

Včeraj krog poldneva je v okno sobe št. 42 okrožnega sodišča v I. nadstropju priletela bodisi krogla iz flobertovke ali kamenček iz prače in šipo preluknjala. Iskanje za storilcem je bilo brez uspeha.

Hude ženske.

V baraki v Kraljevič Marka ulici v Melju sta se včeraj zvečer skregali in stekli dve delavki in se polivali z vrelo vodo ter obdelovali z metlinami ročaji po glavah. Razen nekaj prask ni bilo hujše nesreče.

Samoprodaja pralnega kompresorja je prevzel tukajšnji trgovec Josip Govečič, Prešernova ulica 19. Več glej današnji inšerat!

Pešizlet k Sv. Duhu

priredi Sokolsko društvo Selnica ob Dravi na binkoštni pondeljek 25. maja

Urarji in zlatarji

imajo na binkoštno nedeljo dopoldne odprte trgovine.

Akademija »Napredka«

je iz tehničnih razlogov preložena na torek 26. t. m. Vršila se bo ta dan ob 20. v Nar. gledališču.

Poslednje veliko javno tombolo

letošnje pomladi priredi Slov. žen. društvo. Razen krasnih glavnih dobitkov, bo porazdelilo izredno veliko število drugih darov, tako, da bodo prišli na svoj račun tudi tisti, ki jim sreča ne bo naklonila enega glavnih tombolnih dobitkov. Kakor lani so tudi letos članice darovale mnogo lepih ročnih del. Tombola se bo vršila dne 4. junija. Čisti dobiček je namenjen mladinskemu Počitniškemu domu kraljice Marije na Pohorju.

Razumeti je treba

nenavaden učinek Odola. Dočim druga sredstva za nego ust in zobov, v kolikor sploh prihajajo v poštev za dnevno uporabo, učinkujejo samo nekaj sekund, pa učinkuje Odol še več ur po očiščenju zob. S tem pa se seveda zatro tudi vsi zobovje uničujoči razkrajalni in gnilotni procesi v ustih.

Ribarsko društvo v Mariboru

obvešča svoje p. n. člane, da se bo vršil ribarski sestanek v Bohinjski Bistrici v soboto 23. in v nedeljo 24. t. m. v hotelu »Triglav«. Sestanek v soboto 23. t. m. ob 19. uri s predavanji, med njimi tudi od našega znanega strokovnjaka g. dr. Herm. Krausa. Dne 24. t. m. bo ogled banov. ribarskega zavoda. Ob 12. skupno kosilo v hotelu »Triglav«, ki bo stalo 16 Din. (Prenočišče 10 Din.) Udeleženci imajo polovično vožnjo. Kupijo naj si na odhodni postaji celo karto do Boh. Bistrice, ki velja nato s potrdilom o udeležbi tudi za povratek. — Odbor.

V borbah s tihotapci hašiša in opija

ZANIMIVI PODATKI O EGIPTOVSKIH TIHOTAPCIH.

V poslednjih letih se je razvila v Egiptu neka posebna vrsta »gangsterjev«, ki zadajajo oblastim vedno več neprimernosti, tako da so prisiljene podvzeti proti njim najostrejša ukrepa. To so tihotapci opojnih sredstev, posebno hašiša, čigar uživanje je razširjeno posebno med egiptovskimi prebivalstvom. Poleg hašiša tihotapci tudi mnogo opija, kokaina in heroína. Egiptске oblasti uporabljajo drakonske mere proti tihotapcem, ki imajo močne organizacije popolnoma po vzorcu ameriških bootlegerjev. Pa tudi sama borba med oblastmi in tihotapci dobiva vse bolj videz borb v Ameriki, seveda v manjših oblikah.

V glavnem se vrši tihotapljenje v Egiptu na tri načine. Opojna sredstva skrivajo v velike mase blaga, ki prihaja iz daljnega vzhoda, iz Evrope in iz sosednjih držav; v potniških torbah, posodah za olja, sodih za vino, škatljah za konzerve in slično. Absolutno kontrola nad tem blagom je seveda izključeno izvesti. Tihotapci imajo izvrstno organizirano špijonažo o gibanju policije in carinskih organov, tako da lahko vedno pravočasno zbeže nastavljenim zankam. Strup, ki prihaja preko morja, je spravljen v gumijaste nepremočljive vrečke, tako da jih je mogoče zagnati v slučaju, da bi izvozili tihotapce, čez palubo v morje. Te vrečke pa so tako narejene, da ostanejo na površini vode.

Da pa vreče ne bi opazili cariniki na površini vode, pritrdijo tihotapci na njih vrečke s soljo, tako da potegne sol gumijaste vrečke v globino. Čez nekoliko dni, ko puste cariniki z vidika dotično mesto, se sol raztopi in vrečke splavajo na površino, kjer jih tihotapci polove in odnesejo na kopno. Jasno je, da pride policija čisto na takšno triko in v teh slučajih delj časa opazuje mesto, o katerem sumi, da so pustili tihotapci v njem svoje blago.

Pogosto se posreči policiji zapleniti večje količine vtihotapljenega strupa. — Takšen slučaj se je zgodil pred kratkim z veliko pošiljavo, ki je prispela iz Palestine in je bilo blago označeno kot sedež za stranišča. Često prihajajo na policijo celo oni sami, ki uživajo ta opojna sredstva, ter prijavljajo tihotapce in prosijo zase, naj jih zapro, da bi se vsaj v zaporu odvadili uživanja strupa. To so v glavnem ljudje, katerih volja še ni popolnoma strta in ki se boje za usodo svoje rodbine. Neštevilno je slučajev, ko so nedolžni ljudje trpeli radi ostrih mer, ki jih je podvzela policija. Razvija se namreč denunciantstvo, ki vodi do tega, da ljudje obdolžijo radi osebne mržnje drug drugega dejanja, pri katerih so popolno-

ma nedolžni. Tako se je zgodil pred kratkim slučaj, da je neka Arabkinja podtaknila svojemu možu večjo količino hašiša in ga je nato prijavila policiji, to pa samo zato, da bi lahko nemoteno še nadalje imela odnose s svojim ljubimcem. Najdeni strup velja v Egiptu kot popoln dokaz krivde. Zaman je ubogi mož prisegal, da ni kriv, bil je obsojen na dve leti prisilnega dela. Šele pozneje se je ugotovilo, da mu je to žena podtaknila. Spustili so ga na svobodo, žena in njen ljubimec pa sta morala romati v zapor.

Največje količine opojnih sredstev, letno nekoliko stotisoč kilogramov, vtihotapijo preko Sueškega prekopa in Rdečega morja skozi vzhodno puščavo. Tu je seveda izključeno natančnejše nadzorstvo radi ogromnih dimenzij tega področja in radi prevelike puščave. Res je, da po teh predelih stalno patrolirajo policijski oddelki na kamelah in to po dnevi in po noči ob najtežjih okoliščinah, vendar pa je silno težko priti tihotapcem na sled. Strašna vročina, pomanjkanje vsakršne vegetacije in znamenja za orijentacijo, vse to silno otežkoča borbo s tihotapci.

Ako zapazi policijska patrulja tihotapce, nastane borba na življenje in smrt. Visoka nagrada, ki jim lebdi pred očmi, ogorčenje radi težavne in naporene službe, vse to privede straže do tega, da se divje spuščajo v lov in borbo s tihotapci, ki pa tudi ne drže rok križem, ker prav dobro vedo, kaj jih čaka. Če vidijo tihotapce, da jim je nemogoče uiti, stopijo s kamel, ki pokleknejo na pesek in služijo svojim gospodarjem kot zaslon. Nastopi borba na življenje in smrt, v kateri izgube glave ali tihotapci ali pa njih preganjalci. Pogostokrat vržejo tihotapci od sebe svoje blago, s katerim naj bi se policisti zamudili in dali s tem njim priliko za beg. To jim včasih tudi uspe. Sicer pa lahko traja takšen boj tudi nekaj dni, dokler niso moči popolnoma izčrpane. Tihotapci se podajajo tudi v največje nevarnosti, ker imajo v slučaju, da se jim posreči vtihotapiti blaga in ga prodati, velikanske dobičke.

V Egiptu je prepovedano gojenje konoplje in maka (iz konoplje pridobivajo hašiš, iz maka pa opij) pod kaznijo z ječo. To prepoved sicer redkokdaj kdo prekrši, zato pa tembolj tihotapci vse te strupe iz dežel, kjer njihova produkcija ni prepovedana, ali kjer se slabo kontrolira, kakor v Turčiji, Siriji in Grčiji. Policijski šef v Kairi, Rusel paša, ima mnogo dela z organizacijo aparata, ki bi mogel voditi uspešno borbo proti pojačeni nastopi egiptovskih »gangsterjev«.

Kako stoji setev v sovjetski Rusiji?

Službeni podatki sovjetske Unije o starju setve 1930/31 so prav zanimivi. Jeseni 1930 je bilo z ozimno pšenico posejanih 40 milijonov 400 tisoč hektarjev, za milijon 200 tisoč ha več kot l. 1929. V teh številkah so obsežena tudi posestva kulakov, ki so l. 1929 še merila tri in pol milijona ha, lani pa že samo blizu 2 milijona in bodo tekom letošnjega leta brezpogojno vsa kolektivizirana.

Dne 20. marca t. l. je bilo v celi Sovjetski Uniji 9 milijonov 850 tisoč kolektivnih gospodarstev (39% vseh kmetijskih gospodarstev napram 21,5% dne 1. oktobra 1930). Z največjo intenzivnostjo se izvaja kolektivizacija kmetijskih gospodarstev v glavnih žitnih področjih. Izkušnja zadnjih let so pokazala, da je povečanje posejanih površin mogoče samo s pomočjo kolektivizacije posestev in da bo samo na ta način mogoče rešiti žitni problem, kakor ga predvideva od vlade postavljeni petletni načrt.

Spomladnih setev bo letos 100 milijonov ha, za 12 mil. ha več kot lanske spomladi. Zlasti bo povečana setva spomladne pšenice (za 18% več nego lani), koruze (za 27% več). Celokupna površina ozim in spomladnih setev bo obsegala 109 milijonov hektarjev.

Kulturnih rastlin bo letošnje poletje

posejanih na 13 milijonih 460 tisoč ha, za 27% več nego lani. Svile bo za 44%, šadkorne pese za 25%. konoplje za 16% več Setve rastlin za krmivo bodo narasle za 31%. S krompirjem bo zasajenih 6,750.000 ha, s povrtnino 1.800.000 ha.

Žetva v sovjetski Uniji se bo torej letos vršila na ogromni površini 140 milijonov hektarjev, torej na površini, ki je bila po »pjetiletki« predvidena šele za l. 1933.

Norec na motornem kolesu

Na ulicah kopališča Baden je te dni nenavadna scena izzvala veliko senzacijo. Z brzino 80 km se je vozil na motornem kolesu neznan, le na pol oblečen človek, v spodnjih hlačah, brez čevljev, klobuka in suknje. Kljub vsem kličem stražnikov je z nezmanjšano brzino divjal iz ene ulice v drugo. Pasanti so bili razburjeni in so kričali na divjega vozača, on pa se ni zmenil za nje. Končno se je vendar posrečilo ga ustaviti. Izkazalo se je, da je bil 42letni šofer Rudolf Strahl. Bil je 11 let nemeškičen pri velikem podjetju v Badenu, te dni pa odpuščen. To je nanj tako učinkovalo, da se mu je zmešalo. Prepeljali so ga v umobolnico na Dunaju.

Sokolstvo

Sokolsko društvo Sv. Anton v Slov. gor.

Z veliko vnemo se pripravljamo na drugi naš javni telovadni nastop. Vsi oddelki našega društva pridno vadijo, da javno dokažejo, kako zvesti Sokoli so z dušo in telesom ter stremijo za čim večji procvit. Da se o tem prepričate in da daste sodbo o našem letošnjem delu, posetite nas dne 4. junija in videli boste, kaj zmoremo mi, kmečki bratje in sestre. Izlet k Sv. Antonu vam bo v prijeten užitek, ker zabave ne bo primanjkovalo. Vsak bo lahko poskušal tudi svojo srečo v srečolovu z mnogoštevilnimi in krasnimi dobitki.

Okrožni zlet Koroškega Sokolskega okrožja.

Vsa društva v okrožju se že pridno pripravljajo za okrožni zlet, ki bo 21. junija v Slovenjgradcu. Ta zlet bo merilo za dvoletno delo. Ker obstoja naše okrožje skoro iz samih obmejnih društev, upamo, da nam bo naklonjeno tudi občinstvo izven teritorija našega okrožja, da s tem pokaže, da zna ceniti delo na naši meji. Vabimo vse brate in sestre in naklonjeno občinstvo, da poseti naš okrožni zlet in si obenem ogleda novi Sokolski dom slovenjgraškega društva. Za četrtinsko vožnjo je zaproseno. Prehrana bo v gostilnah po zmernih cenah. Prijave je poslati na naslov: Koroško Sokolsko okrožje, Slovenjgradec. Posetite nas — to nam bo plačilo za delo! Zdravo!

Župni tabor za naraščaj in članstvo.

V mesecu juliju priredi Mariborska Sokolska župa za naraščaj in člane tritedensko taborenje v Logarski dolini. Stroški so preračunani na 250 Din za osebo. Znesek je tako nizek, da ga lahko zmore vsak udeleženec, odnosno njegovo društvo. Taborenje bo združeno s praktičnim vaditeljskim tečajem. Za ženski naraščaj in članice bo taborenje, če bo dovoljno prijav, v mesecu avgustu. Udeleženci naj se prijavijo potem svojih društev na župno upravo do 7. junija.

Vaditeljski tečaj za vaditelje dece.

V letošnjih počitnicah priredi prosvetna uprava Dravske banovine enomesečni vaditeljski tečaj za učitelje in učiteljice v Ljubljani ali pa v Mariboru. Opozorimo na ta tečaj vse brate in sestre, ki bi radi izpopolnili svoje znanje v telovadni stroki. Tečaj se bo vršil od 2. do 28. avgusta.

Sport

Otvoritev plavalne sezone.

V nedeljo, dne 24. t. m. ob 14.30 uri priredi ISSK Maribor propagandni plavalni meeting na Mariborskem otoku. Tekmuje se v sledečih disciplinah: dame 50 m prosto, 50 m prsno, 50 m hrbtno, gospodje 50 m prosto, 50 m hrbtno, 100 m prsno, mešana štafeta 3x50 m, skoki gospodov (poljubni s 3 m deske). Obenem se bo vršila tudi prvič v Mariboru waterpolo tekma med ISSK Mariborom in izbranim moštvom Inž. dijačke čete. Vsi udeleženci tekme naj se zanesljivo udeležijo sestanka v soboto, 23. t. m. ob 18.30 pri Zamorcu, kjer se bodo tudi razdelile vstopnice za prost vstop v kopališče.

Teniški turnir za prvenstvo Dravske banovine.

ki ga priredi ISSK Maribor na svojih novih, krasnih prostorih v dneh 23., 24. in 25. t. m., obeta po dosedanjih prijavah rekordno udeležbo igralcev. Iz Zagreba so prijavili svoj prihod znani tenis-kanoni kot ga. in gđč. Schweikhard, gg. Freudenreich, Antolković, Hagenauer in juniorski prvak Jugoslavije, izvrstni Tomica Kukuljevič. Ljubljana pošlje svoje najboljši, dr. Bleiweisa, Dacarja, Kmeta, inž. Novaka, Zajca, gđč. Ravnikar, Šaplja; Celje je prijavilo Toplaka, Kopušarja, gđč. Burger, iz Ptujja se udeležijo Sakotnik, Honvery, Jurko. Maribor bodo razumljivo zastopali vsi najboljši, naslov prvaka Slovenije brani Hitzel, ki pa bo imel letos izredno težko delo. Prijavljeni pa so še Leyrer, Holzinger, dr. Blanke, Halberth, Bergant, Voglar, Poš, Mastek; dame dr. Ravni-

kova, Babičeva, Hribarjeva, Lirzer, Holzinger, Scherbaum in druge. Na tem turnirju se bodo sestali torej reprezentanti belega sporta v boju za častne naslove in dragocena darila. Pričakuje se, da bo tudi odziv s strani občinstva časten.

Z. N. S. službeno.

Za binkoštna praznika sodijo sledeči gg. sodniki: Dne 24. maja ob 9. uri »Železničar« mlad.; »Rapid« mlad. g. Nemec; ob pol 11. »Maribor« mlad.; »Kastner & Öhler« mlad. g. Jančič; ob 18. uri »Maribor« I.; »Orient« (Sušak) g. dr. Planinšek; »Rapid« rez.; »Mura« v Murški Soboti g. Ramovš. — Dne 25. maja ob 9. uri »mladine premagancev« g. Bergant; ob pol 11. »mladine zmagovalcev« g. Bizjak; ob 18. uri »Maribor« »Orient« (Sušak) g. Vesnaver. — Poverjenik.

Jugoslavija:Madžarska 3:2 (1:1).

V Beogradu se je včeraj vršila četrta tekma med madžarsko in našo reprezentanco, ki je končala z zasluženim zmago Jugoslavije v razmerju 3:2. Gledalcev je bilo preko 10.000. Skupna razlika golov vseh dosedanjih tekem znaša 9:8 v korist Jugoslavije.

Avstrija:Nemčija.

Meddržavna nogometna tekma med Avstrijo in Nemčijo se bo vršila v ponedeljek, dne 25. t. m. v Berlinu. Potek igre bodo oddajale vse nemške radio postaje. Tekma se začne ob 17. uri.

WAC je drugi zastopnik Avstrije v tekmovalstvu za srednje-evropski pokal, ker je včeraj porazil Sportklub v finalu za avstrijski pokal 4:3.

Taris v Pragi.

Znani francoski svetovni plavalni rekorder Jean Taris je včeraj startal na plavalnem mitingu v Pragi in je preplaval 100 m prosto 1:02,6, in 400 m prosto 5:02,6. Ostali rezultati so bili: 200 m prsno 1. Abeles 3:03,4; 200 m prosto 1. Lederer 2:29,2; 4x50 m prosto: 1. Slavica 1:59,2.

O velikem razmahu naše obalne plovbe

pišejo danes celo že inozemski listi. Obogatitje naše trgovske mornarice z luksuznim brzim parnikom »Prestolonaslednik Peter« pomeni velik dogodek za naš obalni promet, ne toliko z vidika naših domačih prometnih potreb, ampak zlasti radi udobnosti tujega mednarodnega občinstva, ki se živahno zanima za naše morje. Tudi nova sicer manjša parnika »Rab« in »Bakar«, vsako po 323 bruto reg. ton, pomenita znatno pridobitev »Jadranske plovitve«. Novi parnik »Jadranske plovitve« »Jugoslavija« bo s svojo brzino in komfortom lahko tekmoval s »Karagiorgiem« in »Prestolonaslednikom Petrom« in bo imel krog 1400 bruto reg. ton, 16 morskih milj brzine na uro ter krog 100 postelj. Nedavno je dobila »J. P.« tudi novi parnik »Šipan« z 350 bruto reg. tonami. Danes je naš obalni promet na celi naši obali in med otoki veliko večji in boljši, nego je bil promet pod avstro-ogrsko mornarhijo v času njegovega največjega razmaha. To je vsekakor naš največji uspeh.

Tudi v razvoju in izgradnji pristanišč lahko zaznamujemo znaten napredek. Ako upoštevamo število naših luk in v kakršnem stanju so bile, ko smo jih ob prevratu prevzeli, moramo to ugotoviti. Vedeti treba, da je bivša Avstro-Ogrska koncentrirala vse svoje delo na povzdigi Reke in Trsta.

Mi pa smo morali z izgradnjo naših luk nadoknaditi izgubo teh dveh pristanišč in smo to tudi dosegli. V Sušaku je zgrajeno novo pristanišče na Brajdici in se tudi vse stare naprave stalno izpopolnjujejo. V Bakru bo letos zgrajeno novo pristanišče in obenem bo železniška proga od bakarske postaje do luke izročena prometu. V Šibeniku se pravkar dokončava izgradnja velikega pristanišča, ki ga grade že več let. Splitsko pristanišče je znatno razširjeno z nedavno dovršenimi deli na lukobranu in Vilsonovi obali, sedaj se bo razširila tudi Dioklecijanova obala. V Gružu je zgrajeno zelo lepo pristanišče, istotako v Zeleniki, kjer je novo pristanišče izhodna točka ozkotirne železnice v Boki Kotorski. V Kotoru smo zgradili lepo novo obalo in se dela še nadaljujejo. Vrže se priprave za zgradbo nove velike severne luke v Solitu.

M. Zovancov

V senci jezuita

Zgodovinski roman,

142

Mrtvaški zvonec pa je pel po cerkvah, podoben ihtenju, ki ga je spremljalo zamolklo rohnenje tisočerih grl in strašno preklinjanje, dvigajoče se iz globoke Sene!

XII. Trg Mober.

Dal Dvatisoč stražnikov velikega profosa in skoro petsto menihov je spremljalo Štefana Doleta na trg Mober.

Lojolova misel je bila ženijalna.

Strašni menih si je bil dal podrobno razložiti napad na Dvor Čudežev, odpor rokovnjačev in njih nenavadno zmago!

Sam pri sebi je občudoval te junaške čine — on, ki je umel včasih tako strašno obračati bojni meč.

In zamrmral je na tihem:

»To je Lantnejev Marinjan!«

Toda zaključil je takoj:

»Ta človek je zmožen vsega. Njegov poizkus, oteti Doleta iz Konsjeržije, je delo heroja ali norca — dve vrsti ljudi, ki sta obe enako nevarni.«

In sklenil je ukreniti vse potrebno, da mu ne iztrgajo Doleta ravno v najlepšem trenutku.

Bralec ve, da je šel v tej zadevi k Monklarju.

Dal mu je vse nasvete ali bolje rečeno, povelja, katerih vsebina je bila ta-le:

Razširi se naj govorica, da bo Dolet sežgan na trgu Grev; tudi grmada naj se napravi tam, da se bo dal Pariz rajši prevariti... nato pa naj se ob petih zjutraj naglo postavi druga grmada na trgu Mober, a mostovi naj se zapro in zastražijo z močnimi vojaškimi silami.

Takšen je bil Lojlov načrt.

Nihče ni vedel te skrivnosti, in celo Dolet sam je mislil do zadnjega trenutka, da ga povedo na trg Grev.

Takoj, ko je sodnik Fé prečital smrtno obsodbo, so pograbil Doleta stražniki, ki so ga obdajali, ter ga od-

vedli v njegovo celico po podzemeljskem hodniku, ki je spajal Konsjeržijo z justično palačo.

Ves tisti dan so ga pustili na miru.

Samo Ilj Lemahu je podvojil število ječarjev, ki so stali neprenehoma na hodniku in potrojil število stražnikov, nahajajočih se v celici sami.

Okrog sedme ure zvečer je stopil v celico Ilj Lemahu v svoji lastni osebi ter dejal Doletu, da bo ustrezno vsem njegovim zahtevam in željam.

»Če hočete,« je dejal, »vam postrežem z dobro večerjo in vam pošljem steklenico dobrega vina iz svoje lastne kleti, da jo zalijete.«

Vsa duša Ilja Lemahuja je ležala v tej ponudbi.

Njemu ni šlo v glavo, da bi mogel človek v predsmrtni uri zaželei kaj drugega, kakor dobro pašteto in steklenico dobrega anžovinskega vina.

In zato je bil presenečen v dnu svojega srca, ko je slišal odgovor Štefana Doleta:

»Hvala mojster Lemahu, moj kruh mi bo zadoščal.«

»Česa si želite potemtakem?«

»Samo, da me pustite mirno spati; truden sem.«

Ilj Lemahu je odšel v najglobjem začudenju.

Štefan Dolet pa je legel res na svojo slamo in zaprl oči.

Kakšna je bila ta poslednja noč.

Kakšne predsmrtni misli so napadale ubogega učenjaka...

Kakšno strašno zamiranje njegovega strtega srca je šlo pred krutim umiranjem telesa, ki je bilo obsojeno, da zapade čez par ur v plamenu...

Kje je pero, ki bi moglo opisati vse to?

Kateri pripovedovalec je tako pogumen, da bi se drznil siliti v to grozno skrivnost njegove duše?

In kateri čitatelj je tako hladnokrven, da bi se mogel pasti s pripovedjo takšnih muk!

Pustimo zastor noči, da pade na obsojenca...

Dolet ni spal.

Strašni razgovor z bolečino lastne duše je trajal do zadnje minute.

Toda ob petih zjutraj, ko so se odprla vrata njegove celice in se je vrnil Ilj Lemahu, je bil Štefan Dolet takoj na nogah in je pokazal vedro obličje.

Duhovnik je spremljal Ilj Lemahuja.

»Sin moj, je dejal ta mož, »prinašam vam tolažbo, ki jo hrani naša vera v svojem usmiljenju, krotosti in

vdanosti za vse svoje otroke, tudi na najpregrešnejše...«

Z ledenim glasom je govoril te besede.

»Gospod,« je odgovoril Dolet, »saj vidite, da sem potolažen; ni mi treba torej vaše pomoči in prav pri srčno vas zahvaljujem zanj.«

»Kaj, sin moj! V trenutku, preden stopite pred Boga, se nočete izpovedati svojih grehov zmot in napak? Hotel sem vam dati odvezo.«

»Dal sem si jo sam!« je rekel Dolet.

»O, bogokletstvo!... A k maši pojdete vendarle?«

»Ako me ponesete tja, drugače nikoli!«

Duhovnik je napravil znamenje križa, ki je moralo biti dogovorjeno, zakaj še tisti hip so planili ječarji in stražniki nad Doleta, vrgli ga na tla, povezali ga z vrvicami in ga odnesli.

V kapelici, kamor so ga položili, se je takoj začela žalna maša.

Dies irae! Dies illa!

Menihi, razvrščeni okrog kapelice, so peli to pretečo pesem, Dolet pa jo je poslušal, uklenjen in obdan od stražnikov, ter si razlagal po svoje.

De profundis ad te clamavi!

Z nekakšno mrklo besnostjo je intoniral mašnik mrtvaško pesem.

Eden izmed menihov, ki je stal poleg Doleta, ni pel. Gledal je obsojenca.

In skozi luknji v kapuci, zakrivajoči mu ves obraz, je videl obsojenec lesket dveh črnih oči — čuden pogled, poln ironije, moči in zmagošlavja.

Muka te mrtvaške maše se je končala.

Razvezali so Doletu noge.

Vezi, ki jih je imel na rokah, so nategnili še tesneje.

Dolet je bil gologlav, oblečen v črn jopič, ki je do bro povdarjal njegovo junaško postavo. Bil je bled. Toda brezprimerna trdnost je dajala njegovim očem izraz tragične brezbriznosti do vsega, kar se je prijavljalo. Prezirna guba mu je zakrivila ustnice. Glavo je držal pokoncu.

Izprevod se je postavil v vrsto.

Bratovščine črnih in belih spokornikov so šle s težkimi razpeli na čelu, za njimi nune, za temi duhovniki, prepevajoči molitve za umirajoče, nato nebroj menihov s črno zakritimi glavami in z velikim voščeni-mi svečami v rokah.

Sledil je Dolet, takisto obdan od menihov.

Žensko kolo

v dobrem stanju na prodaj, Smetanova ulica 36, Verčun. 1475

Gospodična

z malo maturo išče vstop v zobotehničen ateljeju. Dopisi pod »Zobotehnični atelje« na upr. lista. 1490

Hlase — posestva

od 50.000 Din dalje prodaja Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30. 1485

Pristno vino

lastnega pridelka liter po Din 10.—, Vinotoč Vezjak, Splavarska ulica 6. 1489

Vinotoč Šturm,

Počehova, toči sortirani silvanec po Din 10.—. 1432

Lepo delavnico

takoj poceni oddam. Vprašati v upr. lista pod »800«. 1504

Prodaj

kompletno spalno sobo, kuhinjsko opravo in knjižnico (Brockhaus-Lexikon, najnovejša izdaja in druge knjige). Bajt, Tržaška c. 8, na ogled od 16. do 17. ure. 1506

Stanovanje

s hrano za Din 500 mesečno oddam. Splavarska ulica 6. 1488

Sladoledarja

sprejme Eman Illich, Slovenska ulica 5, Maribor. 1510

zastopniki se sprejmejo

VINOTOC - ČEPE

pred Kamnico
vljudno vabi!

Vinotoč

Vinski dol 188
Macarol,

prej dr. Orosel, v nedeljo

otvorjen!

Gostilna Tomše v Pekrah

toči pivo 3-50 Din vrček. Prvovrstno vino 12 Din. Piške ocvrte Din 27

Vsako nedeljo koncert!

Vozni red motornega čolna Maribor

Od mestnega pristajališča na Pristanu odhaja čoln v smeri proti Mariborskemu otoku dnevno ob 10. uri, nato vsako uro kasneje. Zadnji odhod po potrebi tudi ob 20. uri.

Od otoka se čoln vrača v smeri proti mestu: dnevno ob 10.35, nato vsako uro kasneje; zadnji odhod ob 19.35, po potrebi ob 20.35.

CENA ZA PREVOZ:

Smer Maribor—otok Din 3.—

Smer otok—Maribor Din 4.—

Pri nakupu 10 vozniških listkov 10% popusta.

Pralno čudo v Mariboru!

Cenjenim gospodinjam in vsem interesentom vljudno naznanjam, da sem oddal z današnjim dnevom samoprodajo pralnega kompresorja tukajšnjemu trgovcu, gospodu

Josipu Govediču v Prešernovi ulici 19

G. Govedič bo še nadalje dnevno predvajal pranje s tem vsaki gospodini neobhodno potrebnim in res dobrim aparatom. Naročila se sprejemajo dnevno v Prešernovi ulici št. 19. Cenjene interesente naprošam, da izkažejo tudi mojemu zastopniku isto naklonjenost.

Ing. Adolf Fridrich.

1508

Josip Govedič.

Tužnim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem, tovarišem in znanecem, da je naš nadvse ljubljani soprog, ozir. skrbni oče, dobri brat, svaki in stric, gospod

Dr. Mihael Podlesnik

višji zdravstveni svetnik itd.

vdan božji volji v četrtek, dne 21. maja 1931 ob pol 10. uri dop. podlegel možganski kapi.

Slovesna blagoslovitev blagopokojnika se bo vršila v Mariboru v soboto, dne 23. maja ob 15. uri v mrtvašnici starega mestnega pokopališča, nakar se zemeljski ostanki prepeljejo v Sv. Lovrenc na Pohorju.

Pogreb v Sv. Lovrencu se bo vršil isti dan ob 17. uri izpred župne cerkve na tamkajšnje pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 26. maja ob 9. uri v stolni in mestni župni cerkvi.

Maribor, Sv. Lovrenc, dne 21. maja 1931.

Silvestra Podlesnik, soproga,

Vladimir in Branko, sinova.

Vsi ostali sorodniki.